

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2024 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #289

Ο ΕΝΦΙΑ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ:

23

εκατομμύρια ευρώ

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

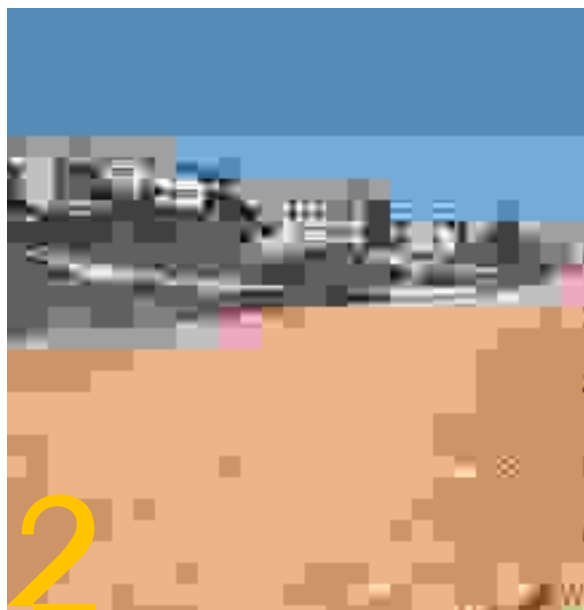
Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Το πάρκο των 200 στρεμμάτων

ΔΙΑΚΟΣΙΑ στρέμματα: ένα πάρκο, ένας χώρος πρασίνου, ένας τόπος άθλησης και ψυχαγωγίας, μια τοποθεσία που κάποτε αποτελούσε δημοφιλή προορισμό για τους κατοίκους των Ιωαννίνων. Το πάρκο Πυρσινέλλα (ή αλλιώς το Γιαννιώτικο Σαλόνι), στην είσοδο της πόλης, μετά από πολλά πολλά χρόνια, ευελπιστεί να «ζωντανέψει» ξανά.

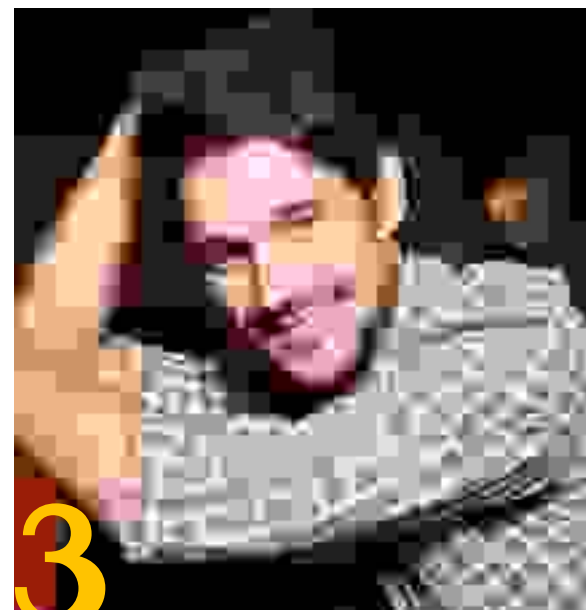
<https://typos-i.gr/article/parko-twn-200-stremmatwn>

2 Μεγάλος δακτύλιος: Το ιστορικό ενός επιχώματος

ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ καιρό επανήλθε στο προσκήνιο το ζήτημα του επιχώματος σε ένα οδικό τμήμα 400 μ., στον υγρότοπο Τσαμαρά στην Ανατολή, του υπό κατασκευή μεγάλου δακτυλίου της πόλης των Ιωαννίνων.

<https://typos-i.gr/article/istoriko-enos-epixwmatos>

3 Ο Πάνος Βλάχος στον Πολυχώρο Αγορά

Ο ΠΑΝΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, ηθοποιός και μουσικός, πολυσυζητημένος τελευταία, έρχεται στον Πολυχώρο Αγορά στις 2 Απριλίου στις 21.30:

<https://typos-i.gr/article/o-panos-blaxos-ston-polyxwro-agera>

4 Η πολιτιστική ατζέντα της εβδομάδας

<https://typos-i.gr/article/giannena-h-politistikh-atzenta-ths-ebdomadas-19-26-febroyariou>

Ο Τύπος χρειάζεται τη στήριξή σας

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr, είναι ένα ανεξάρτητο, συνεταιριστικό μέσο ενημέρωσης στα Γιάννενα, με τρεις εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι δεδομένο στα ΜΜΕ.

Είναι επίσης ένα μέσο ενημέρωσης που θέλει και επιδιώκει να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στους αναγνώστες και τις αναγνώστριές του. Γιατί το αναγνωστικό κοινό είναι πάντα αυτό που τελικά έχει τον τελευταίο λόγο. Και έτσι πρέπει. Αυτό που θέλουμε, είναι προοπτικά να βασιζόμαστε αποκλειστικά στις συνδρομές των αναγνωστών και αναγνωστριών μας.

Η επιβίωση της δημοσιογραφίας, πόσο μάλλον σε τοπικό επίπεδο, δεν είναι εύκολη υπόθεση.

Με την προϋπόθεση της αλληλεπίδρασης και της συνειδητοποίησης του πραγματικού ρόλου ενός μέσου ενημέρωσης, ο «Τύπος Ιωαννίνων» ζητάει τη στήριξή σας.

Τη στήριξη του καθενός και της καθεμίας από εσάς που μας διαβάζει τόσα χρόνια και που μας εμπιστεύεται.

Κάνοντας μια συνδρομή μέσω του **Patreon**, με 5 ευρώ το μήνα, στηρίζετε την ύπαρξη του typos-i.gr και όλων των πραγμάτων που δημιουργούμε.

Από τις καθημερινές ειδήσεις και την ενημέρωση, μέχρι τις εκδόσεις, τα ντοκιμαντέρ κ.ο.κ.

Για να κάνετε τη συνδρομή, πατήστε το κόκκινο «κουμπί» στο τέλος του άρθρου ή απλά, τον εξής σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

Μέσω του Patreon, μιας πλατφόρμας στήριξης δημιουργών περιεχομένου, θα μπορείτε να βλέπετε είτε αποκλειστικό περιεχόμενο, άρθρα που ανεβαίνουν μόνο εκεί δηλαδή και όχι δημόσια, είτε να έχετε πρόσβαση νωρίτερα σε podcasts, ψηφιακά έντυπα, είτε να συμμετέχετε σε κληρώσεις για θεάματα που γίνονται στα Γιάννενα.

Επίσης, μπορείτε εκεί να δείτε όλο το **ντοκιμαντέρ By the Lake**, για τη μουσική σκηνή των Ιωαννίνων μεταξύ 1975-1995, αλλά και να κατεβάσετε **δύο ψηφιακές εκδόσεις** του Τύπου Ιωαννίνων.

Επιπλέον, κάθε συνδρομητής-τρια θα λάβει έναν κωδικό έκπτωσης για τον επόμενο τόμο «**25+1 ρετρό ιστορίες**» που θα κυκλοφορήσει το 2024.

Ουσιαστικά, μέσω του Patreon, κάνετε μια πάγια εντολή για κάθε μήνα μέσω της τραπεζικής σας κάρτας. Δεν πρόκειται να σας ζητηθούν τραπεζικοί κωδικοί ή ο,τιδήποτε προσωπικό. Το Patreon είναι μια αναγνωρισμένη και ασφαλής πλατφόρμα στήριξης δημιουργών.

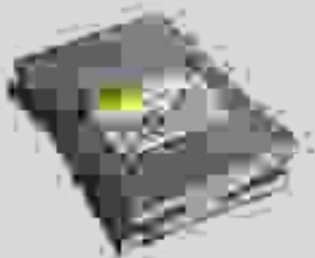
Αν έχετε πρόβλημα στην εγγραφή, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας με mail ή στο messenger της σελίδας του Τύπου στο facebook, για πληροφορίες.

 ΓΕΓΩΜΕ ΑΓΙΑΤΤΩΝ

**Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»**

**ΚΑΙ
«Οι 'αποστάτες'
τα ρέντζελα
και οι δήμαρχοι»**

**Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ ΚΟΙΝΣΕΠ
στα βιβλιοπωλεία
των Ιωαννίνων**

Γερακάρη: πίσω στην εποχή του Βυζαντίου

[ΤΗΣ **ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ**]

Το Γερακάρη είναι ένα μικρό χωριό, ένας οικισμός του Δήμου Ιωαννιτών, νοτιοανατολικά της λίμνης Παμβώτιδας. Βρίσκεται δε σε υψόμετρο 920 μ. Σε παλιότερες αναφορές συναντάται και με τον τύπο γραφής Γερακάρη. Σύμφωνα με τον καθηγητή γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Κώστα Οικονόμου («Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων-Γλωσσολογική εξέταση»), το τοπωνύμιο είναι κυριώνυμο και προέρχεται από το επώνυμο Γερακάρης, που παραπέμπει στο επάγγελμα του γερακάρη. Ο γερακάρης ήταν εκπαιδευτής ή επιστάτης κυνηγετικών γερακιών. Αναφέρεται δε και ως τιμητικός τίτλος της βυζαντινής αυλής.

Ο ιστοριοδίφης και ερευνητής Στέφανος Μπέττης, στο βιβλίο του «Ονοματολογία των χωριών των Ιωαννίνων» είναι πιο περιγραφικός όσον αφορά την ονομασία του οικισμού αυτού.

Επισημαίνει ότι το κυριώνυμο διασώζει το όνομα του πρώτου γαιοκτήτη του, του Γερακάρη, που αποτελούσε όνομα παλιάς οικογένειας των Ιωαννίνων, και που ασκούσε και χρησιμοποιούσε γεράκια για το κυνήγι, ιδίως ηγεμόνων και ευγενών. Ο Μπέττης κάνει και μια παραπομπή στον έλληνα βυζαντινολόγο Φαίδωνα Κουκουλέ (1881-1956): «... υπήρχαν ειδικοί άνδρες, οίτινες και επί τη βάσει οδηγιών εξ ειδικών βιβλίων... ανελάμβανον να φροντίζουν περί της αγωγής και της θεραπείας των τόσων χρησίμων αυτών πτηνών (ιεράκων), οίτινες εκαλούντο ιερακάρηοι, ονομασία η οποία απέμεινε εις το σημερινόν οικογενειακόν όνομα Γερακάρης, το οποίον ως τοιούτον μνημονεύεται ήδη από του ΙΕ' αιώνας».

Ο Μπέττης παραπέμπει και στο «Χρονικό των Τόκκων», ένα έμμετρο χρονικό του 15ου αιώνα που εστιάζει στη δράση της οικογένειας των Τόκκων, και δη του Καρόλου Α' Τόκκου. Σε αυτό γίνεται αναφορά στα κυνήγια που έκανε ο δεσπότης των Ιωαννίνων στην ευρύτερη περιοχή, όπου ποικιλία θηραμάτων.

Ο ιστοριοδίφης και ερευνητής Στέφανος Μπέττης, στο βιβλίο του «Ονοματολογία των χωριών των Ιωαννίνων» είναι πιο περιγραφικός όσον αφορά την ονομασία του οικισμού αυτού.

Τα κρατικά έσοδα και οι «εκπτώσεις» από τα ακίνητα των Ιωαννίνων

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το 2022, ο νομός Ιωαννίνων «πλήρωσε» συνολικά 23 εκατ. ευρώ στον ΕΝΦΙΑ, τον ειδικό φόρο ακίνητης περιουσίας που ήρθε επί κρίσης ως έκτακτος, αλλά δεν έφυγε ποτέ και προστέθηκε στους πάμπολλους έμμεσους φόρους που πληρώνουν οι φορολογούμενοι-ες στην Ελλάδα.

Τα ποσά είναι σε συνεχή μείωση από το 2018. Όπως φαίνεται στα στατιστικά στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, μέσα σε μια τετραετία τα έσοδα από τον ΕΝΦΙΑ έχουν μειωθεί κατά 32,4% περίπου, στο νομό Ιωαννίνων.

Σύμφωνα δε με την πιο πρόσφατη απογραφή κτιρίων, που είναι όμως και η παλιότερη (του 2011), στην Ήπειρο βρίσκεται το 4,3% των κτιρίων όλης της Ελλάδας, ήτοι 176.352 κτίρια.

Ο ΕΝΦΙΑ βέβαια δεν είναι ακριβώς «φόρος κτιρίων» αλλά φόρος ιδιοκτησίας. Το 2022 εκδόθηκαν 103.602 εκκαθαριστικά, σε αντίστοιχα ΑΦΜ. Από αυτά, τα χρεωστικά ήταν 88.979 συνολικά.

Η «ΕΚΠΤΩΣΗ» ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Φέτος, η κυβέρνηση (μετά τις καταστροφικές πλημμύρες της Θεσσαλίας), αποφάσισε να μειώσει κατά 10% τον ΕΝΦΙΑ, αλλά με έναν τρόπο που δεν θα πηγαίνει όλη η μείωση του, έτσι και αλλιώς παρασιτικού και υπερβάλλοντα, φόρου, προς όφελος των ιδιοκτητών: θα πρέπει να ασφαλίσουν το σπίτι τους για την περίπτωση φυσικών καταστροφών. Με αυτό τον τρόπο, η κυβέρνηση Μπτσστάκη ουσιαστικά δημιουργεί πεδίο αγοράς για τράπεζες και ασφαλιστικές και υπογραμμίζει την τακτική της ότι, όσο δεν υπάρχουν ανθρώπινα θύματα, τότε οι καταστροφές είναι διαχειρίσιμες σε όλα τα επίπεδα.

Πόσο κοστίζει όμως μια τέτοια ασφάλεια; Εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, το ύψος του συμβολαίου και του ποσού που θα καλύψει μια τυχόν καταστροφή, τα τετραγωνικά του σπιτιού κ.λπ.

Το εντυπωσιακό είναι ότι ο νόμος του υπουργείου Οικονομικών προέβλεψε και... όρους συμβολαίου, καθώς για να χορηγηθεί η έκπτωση, θα πρέπει να έχει συναφθεί συμβόλαιο 900 ευρώ το τετραγωνικό. Σημειώνεται επίσης ότι η μείωση είναι μέχρι 10%, ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης και όχι οριζόντια, 10%.

Όσο για την τελική ελάφρυνση, αυτή στην ουσία δεν υπάρχει, τουλάχιστον όπως εννοείται μια έκπτωση. Πρόκειται περισσότερο για κυβερνητικό παιχνίδι με παράγοντες της αγοράς και ιδίως τις τράπεζες.

Ο ΕΝΦΙΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ			
Έτος	Φυσικά Πρόσωπα	Νομικά Πρόσωπα	ΣΥΝΟΛΑ
2018	31.076.025,61	2.949.964,52	34.025.990,13
2019	24.135.223,66	3.182.341,43	27.317.565,09
2020	24.540.284,84	3.200.794,78	27.741.079,62
2021	24.970.145,89	3.220.180,14	28.190.326,03
2022	19.737.802,97	3.252.273,92	22.990.076,89

Ποσά σε ευρώ

Ο ΕΝΦΙΑ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΡΤΑ		ΘΕΣΠΡΟΤΙΑ		ΠΡΕΒΕΖΑ	
2018	10.632.211,14	2018	8.582.743,40	2018	10.867.716,1
2019	8.160.071,74	2019	6.641.023,99	2019	8.531.978,64
2020	8.291.750,83	2020	6.714.887,22	2020	8.592.178,18
2021	8.548.436,94	2021	6.835.819,09	2021	8.771.794,31
2022	6.590.059,44	2022	5.993.524,63	2022	7.250.998,4

ΣΙΝΕΜΑ**26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ****«2046»**

Το καλλιτεχνικό σωματείο Ιωαννίνων «Εξαύδα» συνεχίζει το αφιέρωμά του στο ασιατικό σινεμά. Τη Δευτέρα 26 Φεβρουαρίου, στις 20:15, στον χώρο του στην οδό Κουντουριώτη 31, θα προβάλει την ταινία του Γουόγκ Καρ Βάι «2046» (2004). Οικονομική ενίσχυση: 2 ευρώ.

27 ΚΑΙ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ**Το 46ο Φεστιβάλ Δράμας στα παλαιά σφαγεία**

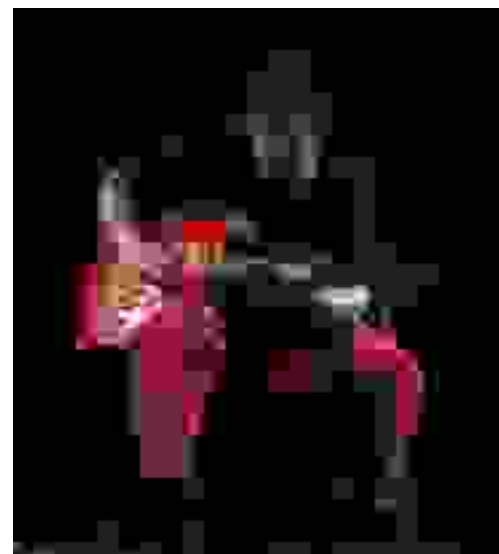
Το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας ταξιδεύει και φέτος στα Γιάννενα: Την Τρίτη 27 και την Τετάρτη 28 Φεβρουαρίου θα είναι στον Πολιτιστικό Πολυχώρο «Δ. Χατζής» (Παλαιά Σφαγεία). Ώρα έναρξης 21:00. Είσοδος 2€ για την οικονομική ενίσχυση της Κινηματογραφικής Ομάδας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

LIVE**26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ****Η Καμεράτα στα παλαιά σφαγεία**

Τη Δευτέρα 26 Φεβρουαρίου, στις 20:30, στον πολιτιστικό πλυχώρο «Δημήτρης Χατζής» η Καμεράτα, Ορχήστρα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, θα παρουσιάσει ένα αφιέρωμα στον βενετσιάνο συνθέτη της περιόδου μπαρόκ, Βιβάλντι. Η συναυλία θα ξεκινήσει με ομιλία του αναπληρωτή καθηγητή του τμήματος Νηπιαγωγών Θεοχάρη Ράπτη, με θέμα τη ζωή του Antonio Vivaldi και ειδικότερα τα έργα που θα παρουσιαστούν. Την Καμεράτα, Ορχήστρα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, διευθύνει ο αρχιμουσικός Γιώργος Χλίτσιος. Είσοδος ελεύθερη.

3 ΜΑΡΤΙΟΥ**Μπάμπης Παπαδόπουλος Duo στο Beatnik**

Ο Μπάμπης Παπαδόπουλος, ο κιθαρίστας που έχει αφήσει το στίγμα του σε πολύ κόσμο στην Ελλάδα, είτε με τις «Τρύπες», είτε ως δάσκαλος, έρχεται στα Γιάννενα στις 3 Μαρτίου, στο Beatnik. Στις συναυλίες του με τίτλο «Μπάμπης Παπαδόπουλος Duo» παρουσιάζει, σε συνεργασία με τον μπασίστα Πέτρο Διαμανίδη, ένα πρότζεκτ που ξεκίνησε το 2022 με την ηχογράφηση του άλμπουμ του «Γεννηθήκαμε Χτες» (Puzzlemusik, 2023).

26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ**Μια συζήτηση για τα καϊκία της Παμβώτιδας**

Ο Λάζαρος Νάτσος, βιολόγος, μεταξύ άλλων (πολλών) και πρώην δημοτικός σύμβουλος Ιωαννίνων, κάνει μια διαφορετική παρουσίαση (και συζήτηση), την προσεχή Δευτέρα 26 Φεβρουαρίου στο Θυμωμένο Πορτραίτο (Καποδιστρίου 20), στις 20.00. Θέμα είναι τα καϊκία της Παμβώτιδας.

ΒΙΒΛΙΟ**26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ****Ο Σπύρος Γιανναράς στη «Σκάλα»**

Μια νέα σειρά συναντήσεων με σύγχρονους έλληνες συγγραφείς εγκαινιάζει την ερχόμενη Δευτέρα 26 Φεβρουαρίου το Εργαστήριο Νέας Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Τη σειρά των εκδηλώσεων επιμελείται ο διδάσκων στο Τμήμα Φιλολογίας και κριτικός λογοτεχνίας Κώστας Καραβίδας. Πρώτος προσκεκλημένος είναι ο συγγραφέας και μεταφραστής Σπύρος Γιανναράς. Για το μυθιστόρημά του «Με ραμμένη φτέρνα» (εκδ. Άγρα, 2023) θα μιλήσουν ο Κώστας Καραβίδας και η φιλόλογος, μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Τμήμα Φιλολογίας, Αθηνά Βούρβου. Στη συζήτηση θα συμμετέχει ο συγγραφέας Γιάννης Πάσχος και θα συντονίζει η δρ. Φιλοσοφίας και μέλος ΕΔΙΠ του Τμήματος Φιλολογίας Άννα Μπουκουβάλα. Η εκδήλωση, που διοργανώνεται σε συνεργασία με τις εκδόσεις Άγρα, θα πραγματοποιηθεί στο καφέ μπαρ «Σκάλα», στις 20:00.

ΘΕΑΤΡΟ

26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Ο Μίδας έχει αυτιά γαϊδάρου»

Τη θεατρική παράσταση «Ο Μίδας έχει αυτιά γαϊδάρου» παρουσιάζει η Ομάδα Τέχνης «Υφάδι» στις 26 Φεβρουαρίου, στις 20:00, στο Καμπέριο Θέατρο.

Τη διασκευή-σκηνοθεσία έχει κάνει ο Νίκος Τζοβάρας. Παίζουν: Ειρήνη Γκούρα, Αγνή Δρίμτζια, Δημήτρης Θωμάς, Σίμος Κοντοδήμας, Γιάννης Κυριαζής, Νίκη Λώλη, Νίκος Μανούσης, Βία Ρούντου, Ευγένιος Τσιουλάς.

Διάρκεια παράστασης: 120 λεπτά. Εισιτήριο: 5€ (τηλ. 6937179941). Τα έσοδα θα διατεθούν στον Σύλλογο Γονιών Παιδιών με Νεοπλασματική Ασθένεια «Φλόγα».

28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Ιστορίες να σκεφτείς»

Οι «Ιστορίες Να Σκεφτείς» του Χόρχε Μπουκάι, σε διασκευή και σκηνοθεσία Αντώνη Καραγιάννη, ταξιδεύει για δύο παραστάσεις στα Γιάννενα, στις 28 Φεβρουαρίου, στις 18:30 και 21:00, στην αίθουσα «Αρχ. Σπυρίδωνος» στην (πρώην) Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία.

Επί σκηνής: Γιάννης Λαζαρίδης, Κωνσταντίνος Τσώνης, Στέλλα Τσελεπίδη και Χριστίνα Μπουριώτη. Διάρκεια παράστασης: 90'. Τιμές εισιτηρίων: Κανονικό: 15 ευρώ | Μειωμένο (φοιτητών, ανέργων & ΑμεΑ): 12 ευρώ. Προώληση στο βιβλιοπωλείο Αναγνώστης και more.com.

26 ΚΑΙ 27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Καημός»

«Καημός»: Αυτός είναι ο τίτλος μιας παράστασης με σκοτεινά λαϊκά παραμύθια που θα ανεβάσει ανά τριήμερο μέχρι τον Απρίλιο η «Θεατρική Συμπαιγνία» στον χώρο της, στη «Σκηνή 125», εντός του ΚΕΠΑΒΙ. Αυτή την εβδομάδα, η παράσταση ανεβαίνει στις 26 και 27 Φεβρουαρίου, στις 21:00.

Τη σκηνοθεσία-δραματοουργία έχει κάνει η Γολάντα Καπέρδα. Τη μουσική σύνθεση ο Κώστας Κωσταδήμας. Παίζουν: Κατερίνα Βασιλείου, Χρήστος Δημητρίου, Γολάντα Καπέρδα, Στέλλα Κατσαρού, Τερέζα Παπακώστα, Βασίλης Σιάφης, Διονυσία Φειδοπούλου. Μουσικός επί σκηνής: Τερέζα Παπακώστα.

Η παράσταση πραγματοποιείται υπό την αιγίδα και με την οικονομική υποστήριξη του υπουργείου Πολιτισμού. Τηλέφωνα κρατήσεων: 26513-12830, 6945533242 & 6983749922.

1, 2 ΚΑΙ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ

«Οι γριές που μαζεύουν την τσουκνίδα»

«Οι γριές που μαζεύουν την τσουκνίδα» ανεβαίνουν στη «Σκηνή 125» (εντός ΚΕΠΑΒΙ) στα Γιάννενα για τρεις μέρες, από 1 έως 3 Μαρτίου, στις 21:00. Πρόκειται για μια παραγωγή του Θεσσαλικού Θεάτρου, της Experimenta Art Company και της Θεατρικής Συμπαιγνίας.

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση, η παράσταση αποτελεί μια σκηνική προσέγγιση του γυναικείου σώματος της τρίτης ηλικίας και της σύνδεσης του με τη λαϊκή μαγεία, τη μαγειρική και τις τελετουργικές πρακτικές. Έρευνα, δραματουργική επεξεργασία, σκηνοθεσία: Κωσταντίνος Ντέλλας. Ηχητικό περιβάλλον, πρωτότυπη μουσική: Αλέξανδρος Κτιστάκης.

Ερμηνεύουν: Μιχάλης Αναγνώστου, Μανούσος Γεωργόπουλος, Πλάτωνας Γιώργος Περγέρης. Εισιτήριο: 13€, 10€ το μειωμένο. Διάρκεια παράστασης: 70 λεπτά. Τηλέφωνα κρατήσεων: 26513-12830, 6945533242 & 6983749922. Προώληση εισιτηρίων: more.com.

4 ΜΑΡΤΙΟΥ

«Νυχτερινά Μαθήματα»

Την παράσταση «Νυχτερινά Μαθήματα» του Τηλέμαχου Τσαρδάκα θα φιλοξενήσει το Θέατρο «Κύκλος» (Αραβαντινού 14) στις 4 και 5 Μαρτίου, στις 21:15.

Τη σκηνοθεσία έχει κάνει ο Τ. Τσαρδάκας. Ερμηνεύουν: Τάκης Τσίτσας, Κώστας Κουτρομπής, Γεωργία Ηλιοπούλου, Δώρα Τσάγκα.

Λίγα λόγια για το έργο: Σε ένα νυχτερινό κέντρο δύο φίλοι συζητάνε. Οι μεγάλες εμπειρίες της ζωής, οι μεγάλοι έρωτες, οι καυγάδες, ο φόβος του θανάτου. Όλα απλώνονται στο τραπέζι ανάμεσα σε ποτά, γαρδένιες και τσιγάρα. Σε κάποιες σχέσεις δεν υπάρχουν μυστικά. Σκοτάδια όμως; Υπάρχουν σκοτάδια στις αντρικές φιλίες; Η αναζήτηση της ευτυχίας, η γελοιότητά μας και όσα μας φορτώνουν οι Ελληνικές μας οικογένειες. Το ΠΑΣΟΚ, το έπος του Γκιλγκαμές και τα κόκκαλα των πεθαμένων. Πόσο αληθινή είναι η αλήθεια; Χωράνε ψέματα ανάμεσα σε κολλητούς; Εισιτήριο: 14€ (κανονικό) 10€ (φοιτητικό). Προαγορά εισιτηρίων: more.com. Κρατήσεις: 6979139705.

27 ΚΑΙ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Frida Kahlo, Με Σπασμένα Φτερά»

Την παράσταση «Frida Kahlo, Με Σπασμένα Φτερά» του Ανδρέα Ζαφείρη παρουσιάζει η Θεατρική Ομάδα 2510 στις 27 και 28 Φεβρουαρίου, στις 21:00, στο Θέατρο Actina (Αννης Κομνηνής 8).

Η παράσταση αφορά τη ζωή και το έργο της θρυλικής Frida Kahlo, της μεξικανής ζωγράφου που σημάδεψε την τέχνη με την ευφυή και μελαγχολική της φύση. Ερμηνεύουν: Χαρά Νικολάου, Τάσος Ράπτης. Εισιτήρια: 12€, μειωμένο 10€. Διάρκεια: 70'. Απαραίτητη η κράτηση θέσεων. Κρατήσεις/πληροφορίες: 6974865401, 6975535197.

3 ΜΑΡΤΙΟΥ

«Τα καινούργια ρούχα του βασιλιά»

Την ιστορία του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν «Τα καινούργια ρούχα του βασιλιά» παρουσιάζουν οι «Αθεράπευτοι», σε σκηνοθεσία Δημήτρη Παππά, την Κυριακή 3 Μαρτίου, στις 11:30, στο θέατρο της στοάς Σάρκα.

Ερμηνεύουν: Άγγελος Ντάφλος, Βαρβάρα Βαράκα & Εύη Τσαβουρέλου, Βάσω Παναγή & Μαρία Παπασαραφιανού, Κατερίνα Παπλιάκου, Σπύρος Σιούτας, Λευτέρης Βανούσης, Δημήτρης Παππάς.

Γενική είσοδος: 8€. Οικογενειακά: 15€ (για δύο), 20€ (για τρεις), 25€ (για τέσσερις). Τηλ. επικοινωνίας και κράτησης θέσεων: 6981981067 ή 6981981058.

ΜΕ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΗ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΙΘΑΝΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΤΡΑΜΠ

Οι σύμμαχοι φοβούνται ότι οι ΗΠΑ γίνονται λιγότερο αξιόπιστες

Καθώς αυξάνονται οι πιθανότητες για μια ρεβάνς Τζο Μπάιντεν-Ντόναλντ Τραμπ στις αμερικανικές προεδρικές εκλογές, οι σύμμαχοι της Αμερικής προετοιμάζονται για μια ανώμαλη διαδρομή.

Πολλοί ανησυχούν ότι μια δεύτερη θητεία για τον Τραμπ θα ήταν σεισμός, αλλά οι δονήσεις είναι ήδη πολλές - και οι ανησυχίες αυξάνονται ότι οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να γίνουν λιγότερο αξιόπιστες, ανεξάρτητα από το ποιος θα κερδίσει. Με ένα διχασμένο εκλογικό σώμα και αδιέξοδο στο Κογκρέσο, ο επόμενος Αμερικανός πρόεδρος θα μπορούσε εύκολα να αναλωθεί από τις πολλαπλές προκλήσεις στο εσωτερικό - πριν καν αρχίσει να αντιμετωπίζει τα σημεία ανάφλεξης σε όλο τον κόσμο, από την Ουκρανία έως τη Μέση Ανατολή.

Η πρόσφατη ετυμηγορία του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν ήταν ωμή: η «πρώτη προτεραιότητα της Αμερικής είναι ο εαυτός της».

Η πρώτη κυβέρνηση Τραμπ έθεσε σε δοκιμασία τους δεσμούς μεταξύ των ΗΠΑ και των συμμάχων τους, ιδίως στην Ευρώπη. Ο Τραμπ χλεύασε τους ηγέτες ορισμένων φιλικών κρατών, όπως η Γερμανίδα Άνγκελα Μέρκελ και η Βρετανίδα Τερέζα Μέι, ενώ εξύμνησε αυταρχικούς όπως ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και ο Ρώσος ηγέτης Βλαντίμιρ Πούτιν. Αποκάλεσε τον Σι Τζινπίνγκ της Κίνας «λαμπρό» και τον Βίκτορ Όρμπαν της Ουγγαρίας «μεγάλο ηγέτη».

Σε προεκλογικές ομιλίες του, ο Τραμπ παραμένει επιφυλακτικός απέναντι σε οργανισμούς όπως το ΝΑΤΟ, καταγγέλλοντας συχνά τα δισεκατομμύρια που ξοδεύουν οι ΗΠΑ για τη στρατιωτική συμμαχία, η υποστήριξη της οποίας υπήρξε κρίσιμη για τον αγώνα της Ουκρανίας κατά της ρωσικής εισβολής.

Είπε σε μια συγκέντρωση το Σάββατο, 11 Φεβρουαρίου 2024, ότι, ως πρόεδρος, θα προειδοποιούσε τους συμμάχους του ΝΑΤΟ ότι θα ενθάρρυνε τη Ρωσία «να κάνει ό,τι διάολο θέλει» σε χώρες που δεν πληρώνουν τα έξοδά τους στη συμμαχία. Ο Τραμπ έγραψε επίσης στο δίκτυο κοινωνικής δικτύωσης ότι στο μέλλον οι ΗΠΑ θα πρέπει να σταματήσουν όλες τις

δωρεές εξωτερικής βοήθειας και να τις αντικαταστήσουν με δάνεια.

Ο Μπάιντεν, εν τω μεταξύ, έχει καταστήσει την υποστήριξη της Ουκρανίας βασική προτεραιότητα και ηθική επιταγή. Αλλά ο ισχυρισμός του Μπάιντεν μετά την εκλογή του το 2020 ότι «η Αμερική επέστρεψε» στην παγκόσμια σκηνή δεν επαληθεύτηκε πλήρως. Οι Ρεπουμπλικάνοι του Κογκρέσου έχουν καθυστερήσει περισσότερη στρατιωτική βοήθεια για την Ουκρανία, ενώ η επιρροή της Αμερικής δεν μπόρεσε να περιορίσει τις συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή.

Οι περισσότεροι συμμαχικοί ηγέτες αποφεύγουν να σχολιάσουν άμεσα τις αμερι-

κανικές εκλογές, εμμένοντας στη γραμμή ότι οι Αμερικανοί πρέπει να επιλέξουν τον ηγέτη τους.

Αλλά πολλοί από τους Ευρωπαίους συμμάχους της Αμερικής στο ΝΑΤΟ ανησυχούν ότι με ή χωρίς τον Τραμπ, οι ΗΠΑ γίνονται λιγότερο αξιόπιστες. Ορισμένοι έχουν αρχίσει να μιλούν ανοιχτά για την ανάγκη τα μέλη να αυξήσουν τις στρατιωτικές δαπάνες και να σχεδιάσουν μια συμμαχία χωρίς τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο Μακρόν άφησε επίσης να εννοηθεί ότι η αμερικανική προσοχή είναι στραμμένη μακριά από την Ευρώπη. Αν η πρώτη προτεραιότητα της Ουάσινγκτον είναι οι ΗΠΑ, είπε ότι η δεύτερη είναι η Κίνα.

«Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο θέλω μια ισχυρότερη Ευρώπη, που ξέρει πώς να προστατεύει τον εαυτό της και δεν εξαρτάται από άλλους», δήλωσε ο Μακρόν σε συνέντευξη Τύπου τον Ιανουάριο. Η Bronwen Maddox, διευθύντρια της δεξαμενής σκέψης για τις διεθνείς υποθέσεις Chatham House, δήλωσε ότι επιχειρήματα όπως αυτό υποτιμούν «πόσο αποσταθεροποιητικός» ήταν ο Τραμπ και πιθανότατα θα συνεχίσει να είναι αν επακλεγειί.

«Για όσους λένε ότι η πρώτη θητεία του δεν έκανε μεγάλη ζημιά στη διεθνή τάξη, μια απάντηση είναι ότι έβγαλε τις ΗΠΑ από την JCPOA, τη συμφωνία για τον περιορισμό του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν. Η επιτάχυνση του έργου του Ιράν από τότε το έχει αφήσει ένα κράτος με πυρηνικά όπλα στο κατώφλι», δήλωσε κατά τη διάρκεια πρόσφατης ομιλίας της για το επόμενο έτος.

Ο Μπάιντεν ήταν επικριτής της πολιτικής του Τραμπ για το Ιράν, αλλά δεν έχει καταφέρει να ξαναχτίσει γέφυρες με την Τεχεράνη, η οποία συνεχίζει να αυξάνει την επιρροή του της σε όλη την περιοχή.

Οι Παλαιστίνιοι και οι υποστηρικτές τους, εν τω μεταξύ, παρακαλούν τον Μπάιντεν να μετριάσει την υποστήριξη των ΗΠΑ προς το Ισραήλ, καθώς ο αριθμός των νεκρών αμάχων από τον πόλεμο στη Γάζα ανεβαίνει. Αλλά οι σκληροπυρηνικοί στο Ισραήλ υποστηρίζουν ότι οι ΗΠΑ ήδη περιορίζουν υπερβολικά την επίθεση κατά της Χαμάς.

Όπως και οι σύμμαχοί της, έτσι και οι αντίπαλοι της Αμερικής δεν εκφράζουν ανοιχτά την προτίμησή τους για το εκλογικό αποτέλεσμα.

Ο Τραμπ ανέπτυξε μια ισχυρή σχέση με τον Τούρκο Ερντογάν, αποκαλώντας τους «πολύ καλούς φίλους» κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης το 2019 στον Λευκό Οίκο. Ωστόσο, οι σχέσεις Τουρκίας-ΗΠΑ ήταν τεταμένες κατά τη διάρκεια της θητείας του. Η κυβέρνηση Τραμπ απέσυρε την Τουρκία από το πρόγραμμα μαχητικών αεροσκαφών F-35 λόγω της απόφασης της Άγκυρας να αγοράσει ρωσικής κατασκευής συστήματα αντιπυραυλικής άμυνας, ενώ ο ίδιος ο Τραμπ απείλησε να καταστρέψει την οικονομία της Τουρκίας.

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΙΑ

Ρίγα, μια ταραχώδης σχέση με τη Ρωσία

Ένα ταξίδι δεν είναι απλώς μια μετάβαση. Είναι γνωριμία με τόπους και ανθρώπους, είναι ιδέες, είναι εμπειρίες, είναι εικόνες και εντυπώσεις, είναι έμπνευση. Κάθε ταξίδι συνδέεται με μια πλούσια θεματολογία: από την τουριστική βιομηχανία μέχρι τις συγκοινωνίες, από τη γεωγραφία μέχρι την ιστορία, από τη λογοτεχνία μέχρι την τέχνη και από την οικονομική και κοινωνική οργάνωση μέχρι την οικολογία.

Στο πλαίσιο συνεργασίας του με τον «Τύπο Ιωαννίνων», ο Γιάννης Παπα-

δημητρίου, δικηγόρος και ένας άνθρωπος με μεγάλη διαδρομή στην πολιτική ζωή του τόπου και στα κινήματα, γράφει «για τα δικά μας ταξίδια», για περισσότερο ή λιγότερο γνωστούς προορισμούς, για τόπους που έχει επισκεφθεί ή σκοπεύει να επισκεφθεί. Και πάντα με την ιδιαίτερη αυτή ματιά του, που βάζει στο επίκεντρο τον ταξιδιώτη και όχι τον τουρίστα. Προορισμός αυτής της εβδομάδας, η Ρίγα της Λετονίας.

Τυπος-ι

[Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**]

Μια μεγάλη υποδομή υπό κατασκευή δίνει την αφορμή του σημερινού ταξιδιού. Πρόκειται για τον σιδηροδρομικό άξονα Rail Baltica, που θα συνδέσει τις 3 βαλτικές πρωτεύουσες με τη Βαρσοβία προς νότο και το Ελσίνκι, με υποθαλάσσια σήραγγα, προς βορρά.

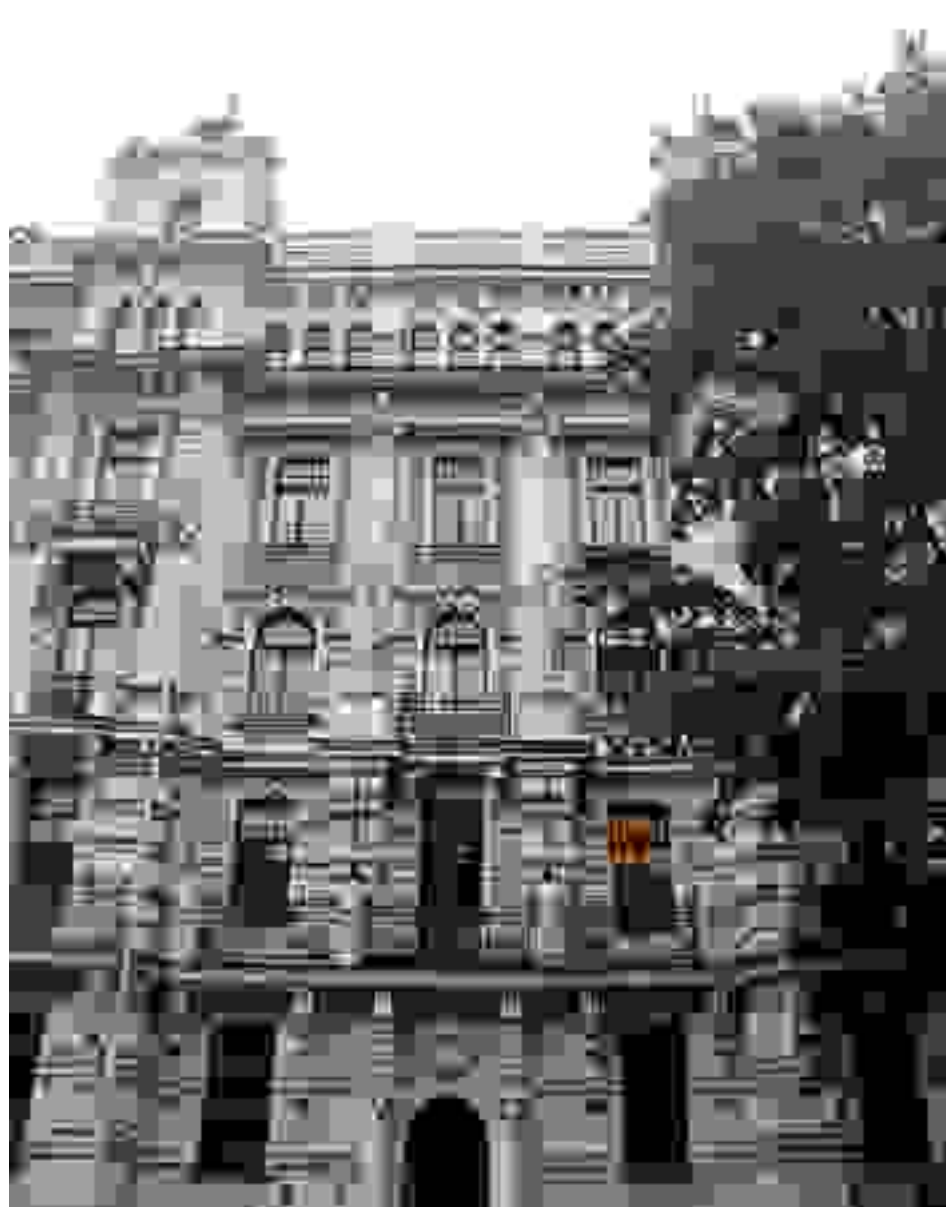
Το υφιστάμενο δίκτυο των βαλτικών χωρών λειτουργεί με σοβιετικό πλάτος γραμμής, επομένως η Rail Baltica, που περιλαμβάνεται στα υπό χρηματοδότηση Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών, θα συνεισφέρει στην ενσωμάτωση των βαλτικών χωρών στον ευρωπαϊκό συγκοινωνιακό χώρο. Έχει ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2030, θα είναι ηλεκτροκίνητη και θα αποφεύγει τις περιοχές Natura (βλ. <https://www.railbaltica.org/about-rail-baltica/>).

Κατευθυνόμαστε στη μεγαλύτερη και πιο κοσμοπολίτικη βαλτική πρωτεύουσα, τη λετονική Ρίγα των 700.000 κατοίκων. Χτίστηκε στην ανατολική αρχικά όχθη του ποταμού Νταουγκάβα, λίγο πριν αυτός εκβάλει στη Βαλτική, γεγονός που ιστορικά διασφάλιζε το λιμάνι της από τους πάγους της θάλασσας. Διότι αυτός ο εμπορικός δρόμος κρατάει από την αρχαιότητα και αποτέλεσε δίοδο των Βαράγγων προς τη ρωσική ενδοχώρα μέχρι τη Μαύρη θάλασσα.

Τρία είναι τα αρχιτεκτονικά σύνολα, που ήταν κρίσιμα για την ένταξη της πόλης στη λίστα της Unesco. Θα συνδυάσω τη σύντομη περιγραφή τους με την ιστορική εξέλιξη.

Αρχίζοντας από το μεσαιωνικό ιστορικό κέντρο, που ιδρύθηκε το 1201 από τον επικεφαλής των Τευτόνων ιπποτών πολεμιστή - επίσκοπο Άλμπερτ της Βρέμης, στο πλαίσιο σταυροφορίας του Πάπα για τον εκχριστιανισμό των Λιβονών, όπως λεγόταν τότε οι πληθυσμοί της ενδοχώρας. Αποτέλεσε προπύργιο της γερμανικής εξάπλωσης στη Βαλτική και προσχώρησε στη Χανσεατική Ένωση και τον προτεσταντισμό. Μετά από μια σύντομη περίοδο πολωνικής κυριαρχίας, το 1621 την κατέλαβαν οι Σουηδοί και η Ρίγα έγινε η δεύτερη σε σπουδαιότητα πόλη του ανερχόμενου τον 17ο αιώνα σουηδικού βασιλείου. Μέχρι τη μάχη της Πολτάβας (1709) και την ανάδυση της ισχύος του ρώσου τσάρου Μεγάλου Πέτρου, ο οποίος παλιότερα είχε επισκεφθεί ιδιωτικά την πόλη για να αποκτήσει άποψη για τη ναυπηγική τέχνη και επέστρεψε ως κατακτητής.

Η άριστα αναστηλωμένη και πεζοδρομημένη Vecrīga (παλιά Ρίγα), είναι το πρώτο αρχιτεκτονικό σύνολο. Ξεκινάμε από την πλατεία του Δημαρχείου με τον «Όικο των Μαυροκέφαλων», που αποτελείται από δύο συνεχόμενα κτίρια του 14ου αιώνα και θυμίζει Ολλανδία.

Ήταν τόπος συνάντησης εμπόρων, από ένα σημείο και πέρα μόνο ανύπαντρων, που αποκαλούνταν έτσι λόγω του προστά-

τη του Οίκου, του αφρικανικής καταγωγής Αγίου Μαυρικού. Λίγο πιο πέρα ο ναός του Αγίου Πέτρου προσφέρει μια εκπληκτική

θέα 360 μοιρών από το καμπαναριό του. Βορειότερα δεσπόζει ο τεράστιος καθεδρικός με τον τρούλο του, που άρχισε να χτίζεται το 1211 αλλά χρειάστηκε 500 χρόνια μέχρι να ολοκληρωθεί.

Στο ευρύτερο συγκρότημά του φιλοξενείται το μουσείο της Ιστορίας και Ναυσιπλοΐας, το αρχαιότερο της πόλης. Το ιστορικό κέντρο οριοθετείται από τα υπολείμματα του τείχους, τη Σουηδική πύλη και τον πύργο της πυρίτιδας.

Τους επόμενους αιώνες η Ρίγα, στηριγμένη στη γερμανική εμπορική τάξη, σταδιοδρόμωσε ως εξαγωγικό λιμάνι της ρωσικής αυτοκρατορίας. Το κύριο προϊόν ήταν η άφθονη ξυλεία της περιοχής, που χρησιμοποιήθηκε και στην κατασκευή των ξύλινων σπιτιών του 18ου και 19ου αιώνα, κυρίως σε διάφορα (πρώην) προάστια, π.χ. στη δυτική όχθη του Νταουγκάβα, και αποτελούν τη δεύτερη προστατευόμενη κληρονομιά.

Η προσθήκη της βιομηχανίας οδήγησε σε μια άνευ προηγουμένου οικονομική και δημογραφική άνθιση. Τα τείχη κατεδαφίστηκαν και αντικαταστάθηκαν από μια ζώνη πρασίνου γύρω από την παλιά τάφρο. Διαπιστευτήριο της ακμής αποτέλεσε η μεγάλη διεθνής έκθεση του 1901, στην επέτειο των 700 χρόνων, στην πλατεία Εσπλανάντ, όπου παρουσιάστηκε και το πρώτο ρωσικό αυτοκίνητο.

Οι πλούσιοι επένδυσαν σε επιβλητικές κατοικίες στην επέκταση βορείως της παλιάς πόλης, που ίσως αποτελούν τον σπουδαιότερο θησαυρό της Ρίγας. Στη μόδα ήταν τότε ο ρυθμός Art Nouβώ και η πόλη, με πάνω από 800 κτίρια του είδους, διαθέτει τη μεγαλύτερη συλλογή στον κόσμο, έργα μεγάλων αρχιτεκτόνων, όπως ο Κόνσταντιν Πεκσένς, ο Μαξ Σερβίνσκι και ο Μίκαελ Αϊζενστάϊν, πατέρας του πασίγνωστου κινηματογραφιστή Σεργκέϊ.

Πιο πλούσια σε κτιριακό απόθεμα είναι η Αλμπέρτα ιέλα (οδός), από όπου η βόλτα συνεχίζεται στην παραποτάμια περιοχή Αντρέϊσαλα με πολλά καφέ και εστιατόρια. Τον 19ο αιώνα ξεκίνησε η αφύπνιση του λετονικού εθνικού αισθήματος και κινήματος. Στα τέλη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου οι Λετονοί πολέμησαν εναντίον και Γερμανών και τσαρικών Ρώσων, αλλά και μεταξύ τους, πριν αναγνωριστεί η ανεξαρτησία τους. Κατά τη μεσοπολεμική περίοδο ανεγέρθηκε το πανύψηλο Μνημείο της Ελευθερίας (Brīvības piemineklis), με μία γυναικεία μορφή να κρατάει 3 αστέρια, σύμβολα των ισάριθμων περιοχών της χώρας, και γλυπτές συνθέσεις από την ιστορία της στη βάση του μνημείου.

Η ιστορική ειρωνεία είναι ότι, ενώ οι Λετονοί Τουφεκιοφόροι αποτέλεσαν την πιο αξιόπιστη στρατιωτική δύναμη των Μπολσεβίκων κατά τους κρίσιμους πρώτους μήνες της Οκτωβριανής Επανάστασης, σήμερα η Λετονία έχει τις χειρότερες

ριστολή των δικαιωμάτων τους μετά από την ανεξαρτησία. Υπάρχουν ακόμη 200.000 κάτοικοι της χώρας «χωρίς ιθαγένεια», άρα χωρίς δικαίωμα ψήφου, που είναι υποχρεωμένοι να δώσουν εξετάσεις γλώσσας για να αποκτήσουν τη λετονική.

Αρκετοί πάντως, ανεξαρτήτως γλωσσικής ταυτότητας, έχουν μεταναστεύσει. Εννοείται ότι η κατάσταση επιδεινώθηκε μετά από την εισβολή στην Ουκρανία.

Στο ρωσικό αρχιτεκτονικό αποτύπωμα συμπεριλαμβάνεται ο ορθόδοξος καθεδρικός της Γέννησης, νεοβυζαντινού ρυθμού, και στο σοβιετικό ο ουρανοξύστης της Ακαδημίας Επιστημών στη νότια συνοικία «Μόσχα». Συνεχίζουμε με την αγαπή Κεντρική Αγορά, που φιλοξενείται σε 6 τεράστια υπόστεγα, στέγαστρα αεροπλάνων Ζέπελιν παλιότερα, και διαθέτει σχεδόν τα πάντα! Στην απέναντι όχθη του ποταμού βρίσκεται η επιβλητική νέα Εθνική Βιβλιοθήκη και στο νησί Κίσαλα το μνημείο του Ζάνα Λίπκες, δίπλα στο σπίτι του, όπου, σε αντίθεση με τη συμμετοχή συμπατριωτών του στα ναζιστικά πογκρόμ, αυτός έκρυβε και φυγάδευε Εβραίους. Τέλος, στο βορινό πάρκο Mezararks διοργανώνεται ανά πενταετία ένα σπουδαίο πολιτιστικό γεγονός, το φεστιβάλ χορωδιακού τραγουδιού και χορού, χρονολογούμενο από το 1873 και συνδεδεμένο με το εθνικό κίνημα, στο οποίο συμμετέχουν δεκάδες χιλιάδες ερασιτέχνες τραγουδιστές.

Από τα λίγα δείγματα λετονικής λογοτεχνίας στα ελληνικά, διαβάστε το μυθιστόρημα «Μητρικό γάλα» της Νόρα Ίκστενα, που εκτυλίσσεται στα μεταπολεμικά σοβιετικά χρόνια και πραγματεύεται μια δύσκολη σχέση μητέρας-κόρης. Θυμίζω και το παλιό αστυνομικό «Τα σκυλιά της Ρίγα» του Σουηδού Χένινγκ Μάνκελ.

Άξια γαστρονομικής προσοχής είναι το εθνικό φαγητό πέλεκε ζιρνι, συνδυασμός αρακά, καπνιστού χοιρινού και τηγανιτών κρεμμυδιών, τα γεμιστά ραβιόλια, ο άγιος σολομός, τα βουτηγμένα σε πικρή σοκολάτα μπισκότα, το μαύρο λικέρ μπαλζάις και το χαμηλής περιεκτικότητας αλκοόλ ποτό κβας.

Οι συνιστώμενες εκδρομές είναι κοντινές: Μισή ώρα δυτικά απέχει η Γιούρμαλα, δημοφιλές θέρετρο των τελευταίων 150 χρόνων, που αποτελείται από συνεχόμενους οικισμούς σε μια πευκόφυτη λωρίδα γης ανάμεσα στον ποταμό Λιέλουπε και τις αμμόδεις παραλίες της Βαλτικής. Τα έξοχα κτίρια συμπληρώνουν το σκηνικό, αν και οι τιμές έχουν ανέβει αφότου πολλοί πλούσιοι Ρώσοι (από τη Ρωσία, όχι ντόπιοι) αποφάσισαν να συνδυάσουν την εξοχική κατοικία με τη golden visa και το δικαίωμα μετακίνησης στην ΕΕ.

Προς τα ανατολικά, στη δασωμένη όχθη της λίμνης Γιούγκλα, βρίσκεται το ανοιχτό Εθνογραφικό Μουσείο με 100 αγροτικά οικήματα, αντιπροσωπευτικά της «ξύλινης» ιστορίας της χώρας.

σχέσεις με τη Ρωσία, από τις γενικά κακές όλων των βαλτικών χωρών. Κληρονομιά της περιπετειώδους δεκαετίας του 1940, όταν τις κατέλαβε ο σοβιετικός στρατός, αρχικά σε εφαρμογή του Συμφώνου Ρίμντροπ - Μολότωφ και οριστικά μετά από την ήττα της γερμανικής εισβολής το 1944. Συνοδεύτηκε από τη μετοίκηση μεγάλου αριθμού Ρώσων ή ρωσόφωνων εργαζόμενων στις βιομηχανίες της Ρίγας. Η προβληματική σχέση με τον μεγάλο ανατολικό γείτονα συνεχίστηκε και μετά από τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991,

αφού είχαν προηγηθεί μεγάλες διαδηλώσεις υπέρ της ανεξαρτησίας μπροστά από το Μνημείο της Ελευθερίας.

Η κάθε πλευρά της διαμάχης έχει τα δίκια της: Οι Λετονοί προβάλλουν τη σταλινική καταπίεση, την εξορία δεκάδων χιλιάδων συμπατριωτών τους στα γκουλάγκ και την εξόντωση των πολιτικών και πνευματικών τους ελίτ. Εκτός από το σχετικό Μουσείο Κατοχής, η διοργάνωση της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης του 2014 είχε μετατρέψει το παλιό αρχηγείο της ΚGB σε εκθεσιακό χώρο αναβίωσης μιας ατμόσφαιρας

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ:

■ Η Ρίγα συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα με τις εταιρίες Air Baltic και Aegean. Η πρώτη κατά τη διάρκεια της θερινής σαιζόν συνδέει επίσης Θεσσαλονίκη και Κέρκυρα.

■ Το αεροδρόμιο επικοινωνεί με το κέντρο της πόλης με τη λεωφορειακή γραμμή 22 σε χρόνο 30 λεπτών. Όταν ολοκληρωθεί η Rail Baltica, η απόσταση θα καλύπτεται σιδηροδρομικά σε ένα δεκάλεπτο.

τρόμου. Κατά τη λετονική οπτική ο ρωσικός πληθυσμός εργαλειοποιείται στην υπηρεσία της νεοσαρικής πολιτικής του Πούτιν. Οι Ρώσοι, που πλειοψηφούσαν ελαφρά στη Ρίγα, από την πλευρά τους θυμίζουν τη Λετονική Λεγεώνα, που πολέμησε στο πλευρό των ναζί, και επικαλούνται την πε-

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

«Δύο εβδομάδες στο τελευταίο σύνορο»

**ΔΥΟ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ
ΣΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ
ΣΥΝΟΡΟ**
ALEXIS DE
TOCQUEVILLE
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΕΦΗ ΚΟΡΟΜΗΛΑ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΣΙΟΛΑ-ΑΛΕΞΙΟΥ
ΣΤΕΡΕΩΜΑ

Ο Αλεξί-Σαρλ-Ανρί Κλερέλ ντε Τοκβίλ (Alexis-Charles-Henri Clérel de Tocqueville) γεννήθηκε στο Παρίσι το 1805 και πέθανε στις Κάννες το 1859. Πολιτικός στοχαστής και ιστορικός, είναι ένας από τους εδραίους εκπροσώπους του πολιτικού φιλελευθερισμού στην πειρωτική Ευρώπη κατά το πρώτο μισό του 19ου αιώνα. Το βιβλίο του «Δύο εβδομάδες στο τελευταίο σύνορο», που κυκλοφόρησε πρόσφατα, σε πολύ καλή μετάφραση της Έφης Κορομηλά και με πυκνά αναλυτικό επίμετρο του καθηγητή Σύγχρονης Πολιτικής Ιστορίας Δημήτρη Π. Σωτηρόπουλου, από τις εκδόσεις Στερέωμα, αποτυπώνει το ταξίδι του στις ΗΠΑ εν έτει 1831 και δημοσιεύεται το 1861, δύο χρόνια μετά τον θάνατό του. Ο Τοκβίλ ξεκινάει από τη Χάρβη και ένα μήνα αργότερα φτάνει στο Νιούπορτ του Ρόουντ Αιλαντ. Ακολουθούν η Νέα Υόρκη και το Μπάφαλο στα σύνορα με τον Καναδά. Ύστερα, κατευθύνεται προς την Πενσυλβάνια, το Οχάιο, το Μίσιγκαν και το Γουισκόνσιν, το Κεντάκυ, το Τεννεσσί και τη Λουιζιάνα. Από το πολύμηνο αυτό ταξίδι θα προκύψουν «Η δημοκρατία στην Αμερική» (1835 και 1840) και το «Δύο εβδομάδες στο τελευταίο σύνορο».

Ο Τοκβίλ θα ασχοληθεί ενεργά με τη γαλλική πολιτική, αρχικά υπό τη μετριοπαθή Ιουλιανή Μοναρχία (1839-1848) του Οίκου της Ορλεάνης, πλάγιου, μεταρρυθμιστικού κλάδου του Οίκου των Βουρβόνων, και κατόπιν κατά τη διάρκεια της Δεύτερης Δημοκρατίας (1849-1851), που διαδέχεται την Επανάσταση του Φεβρουαρίου του 1848.

Το «Δύο εβδομάδες στο σύνορο» δεν διαθέτει τη συστηματικότητα και το αναλυτικό βάθος του «Η Δημοκρατία στην Αμερική», όντας πρωτίστως αυτό που δηλώνει ο τίτλος του - μια συνοριακή εμπειρία, εμπειρία από την επαφή με τη φύση, καθώς και από την κοινωνία που ανοίγεται μπροστά στα μάτια των δύο Γάλλων ταξιδιωτών. Η φύση, ωστόσο, της αχανούς πείρου τελεί -ήδη από τότε- υπό απειλή: η πάμφθην αγορά γης από τους αποίκους, σε συνδυασμό με τις

τεράστιες ανάγκες τους να χτίσουν σπίτια και να διαμορφώσουν εκτάσεις για καλλιέργειες ή για εκτροφή ζώων, οδηγεί τη φύση στο να αρχίσει να χάνει τους αναπνευστικούς της πόρους ενώ ο Τοκβίλ γρήγορα αντιλαμβάνεται ότι η έννοια του χωριού στις ΗΠΑ συνδέεται περισσότερο με τους οικισμούς, οι οποίοι αναπτύσσονται γύρω από μια κεντρική αγορά και λιγότερο με την έννοια μιας οργανικής κοινότητας. Οι αμερικανικές κοινότητες έχουν σχέση κυρίως με τα θρησκευτικά δόγματα, που χωρίς να περιορίζουν τις κοσμικές ελευθερίες, καταλήγουν σε έναν πολυώνυμο (ανάλογα με το δόγμα) χριστιανικό Θεό, που υπερκαθορίζει την πίστη τους, όπως, άλλωστε, συμβαίνει και στα δικά μας χρόνια. Εκτός από τη φύση, όμως, απειλούνται -και πάλι από τότε- και οι Ινδιάνοι: φτωχοί, εκπατρισμένοι, μέθυσοι (χάρη στο αλκοόλ με το οποίο τους ποτίζουν αφειδώς οι λευκοί), στερημένοι από τη στιλπνή τριχοφυΐα και το λαμπερό κόκκινο δέρμα τους, μοιάζουν με φαντάσματα του φυλετικού τους παρελθόντος, δίχως να έχουν χάσει την εξυπνάδα, την ετοιμότητα και τα μαγικά στοιχεία του πολιτισμού τους. Όσο για τους Αμερικανούς ή τους Ευρωπαίους πονέρους, χωρίς με τη σειρά τους να έχουν αποβάλει την κουλτούρα του πολιτισμένου πολίτη, τείνουν να μετατραπούν, ζώντας μέσα στη γοητεία και στις ελλείψεις των τοπίων στα οποία έχουν εγκατασταθεί, σε κυνηγούς ή εκτροφείς - σε ανθρώπους που βασίζονται αποκλειστικά στη μοναξιά και στον αγώνα επιβίωσης τον οποίο απαιτεί ο άγριος, ειδικά κοντά στα σύνορα, καθημερινός περίγυρος. Μαζί και οι γυναίκες των αποίκων, οι οποίες δίπλα στα γνωρίσματα της καλοαναθρεμμένης μπτέρας και νοικοκυράς αποκτούν κάτι από τη σκληρότητα και τον άξενο χαρακτήρα του φυσικού περιβάλλοντος.

Ο Τοκβίλ αναγνωρίζει εξαιτίας του ανοιχτού και ανεκτικού φιλελεύθερου πνεύματος το οποίο τον χαρακτηρίζει τις θεσμικές (πολιτικές και κοινωνικές) κατακτήσεις των ΗΠΑ, από την άλλη, εντούτοις, πλευρά, σπεύδει να μιλήσει για τους φυλετικούς διαχωρισμούς και, όπως το λέγαμε και πρωτότερα, για τις θρησκευτικές σκληρύνσεις μιας διχασμένης κοινωνίας (μια κοινωνία η οποία εμφανίστηκε με τρομώδη τρόπο στις ημέρες μας μετά από τη διακυβέρνηση Τραμπ). Κατά τα άλλα, στο βιβλίο ξετυλίγονται οι συναρπαστικές περιπέτειες των δύο ταξιδιωτών (πεζή και με άλογα) και αποδεσμεύεται το εκστατικό τους βλέμμα ενώπιον του κόσμου της Άγριας Δύσης ενώ τα πάντα αποκτούν μια σπάνια ζωντάνια χάρη στις αφηγηματικές αρετές και την ακριβή και ταυτοχρόνως άκρως περιεκτική και εκφραστική γλώσσα του Τοκβίλ.

Ο Τοκβίλ αναγνωρίζει τις θεσμικές κατακτήσεις των ΗΠΑ, από την άλλη, εντούτοις, πλευρά, σπεύδει να μιλήσει για τους φυλετικούς διαχωρισμούς και για τις θρησκευτικές σκληρύνσεις μιας διχασμένης κοινωνίας

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Και τότε οι MC5 είπαν: Kick out the jams...

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Πριν από 55 χρόνια, τέτοιες μέρες, οι MC5, Motor City 5 για τους φίλους, κυκλοφορούσαν το πρώτο τους άλμπουμ. Το Kick out the Jams ήταν ένα κανονικό χάος: καταρχάς, ήταν ένα live άλμπουμ, όχι συνηθισμένος τρόπος για να ντεμπουτάρει ένα συγκρότημα, ακόμα και τω καιρώ εκείνω. Ουσιαστικά, πρόκειται για δύο live βραδιές της πυρηνοκίνητης μπάντας από το Ντιτρόιτ, στο μαγαζί όπου γεννήθηκαν και πέθαναν: το Grande Ballroom, την παραμονή και ανήμερα του Halloween, το 1969. Ο δίσκος δεν ξεκινούσε με το ομώνυμο, αλλά με το Ramblin' Rose, που οι MC5 το είχαν πάρει από τα κάντρι χερράκια της Μαριτζόν Γουίλκιν και το είχαν μετατρέψει σε οδοστρωτήρα.

Το ομώνυμο κομμάτι ήταν... σέρβικη βόμβα οδομαχίας.

Το Kick out the Jams (m**ckers) ήταν μια γενική ιαχή της εποχής, μια δήλωση τύπου «άντε και... με τα πάντα σας».

Ο Ρομπ Τάινερ, που αποδήμησε πρώτος εις τόπο χλοερό το 1991, τσακώνει το μικρόφωνο, αμέσως μετά τα εισαγωγικά του «γ.γ.» Τζον Σινκλέρ και ωρύεται μαδερφάκερς κ.λπ., η μπάντα μπαίνει σαν ορεινή πυροβολαρχία και τα υπόλοιπα είναι ιστορία. Κάπως έτσι δημιουργήθηκε ένα ολόκληρο μουσικό ρεύμα, το γκαράζ (και γκαράζ πανκ), αν και ήδη υπήρχαν τα προπλάσματα σε διάφορους ήχους και πειραματισμούς, αρκετοί εκ των οποίων γεννιούνταν εκεί γύρω από το Ντιτρόιτ.

Αν έχετε ακούσει πχ για μια άλλη μπάντα, τους Stooges και τον Ίγκι Ποπ, ε, αυτοί μερικά χιλιόμετρα πιο 'κει πήγαιναν σχολείο...

Οι MC5 όμως δεν ήταν μια απλή κλωτσοπατινά-

δα με πολιτικό περιεχόμενο.

Το Starship, το πιο παραγνωρισμένο κομμάτι του δίσκου, ήταν ένα κομμάτι που γράφτηκε μαζί με τον τεράστιο Sun Ra.

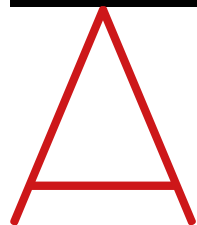
Επίσης, το Rocket Reducer no 62 ή Rama Lama Fa Fa Fa ήταν άλλη μια μεγάλη συνθετική στιγμή της μπάντας.

Ο δίσκος, ο οποίος «αρνείται πεισματικά να ακουστεί με ψυχία» όπως είχε πει κάποτε ο Τάινερ, θάφτηκε συστηματικά από τους κριτικούς της εποχής, μεταξύ των οποίων ο «πολύς» Λέστερ Μπανγκς.

Σήμερα βέβαια, που από τη μπάντα είναι εν ζωή μόνο ο ντράμερ Ντένις Τόμπσον (και ο αειθαλής Σινκλέρ βέβαια), η αναγνώριση είναι διαφορετική. Ο δίσκος έτσι και αλλιώς δεν καταλάβαινε τίποτα, όπως και η μπάντα. Στην πολύ σύντομη πορεία τους, οι MC5 έκαναν ακριβώς αυτό που καταφέρνει το Kick out the Jams: να τα κάνει όλα ίσιωμα...

Δέσπω Διαμαντίδου

Από τις σπουδαιότερες ηθοποιούς της γενιάς της, με χαλύβδινη προσωπικότητα, σπάνιο χαρακτήρα και το κυριότερο από τις πρώτες χειραφετημένες γνωστές γυναίκες στη χώρα μας. Η Δέσπω Διαμαντίδου διέγραψε σημαντική πορεία στο θέατρο και τον κινηματογράφο και ήταν απ' τις ελάχιστες Ελληνίδες ηθοποιούς που έκαναν καριέρα στο εξωτερικό, έχοντας ως εφόδια στην υποκριτική τέχνη την εξαιρετική καλλιέργειά της, τη μόρφωση που της παρείχε η οικογένειά της. Η Δέσπω Διαμαντίδου, την οποία χάσαμε πριν 20 χρόνια (18 Φεβρουαρίου 2004), ήταν αδελφική φίλη της Μελίνας Μερκούρη, έπαιξε σε ταινία του Γούντι Άλεν και στο Μπρόντγουεϊ και έβαλε όλο το αλατοπίπερο στη ζωή της που γεύτηκε μέχρι τέλους.

Γεννήθηκε στον Πειραιά στις 13 Απριλίου του 1916, από πατέρα ιδιαίτερος ευκατάστατο Έλληνα που ζούσε στη Ρωσία, ήρθε στην Ελλάδα το 1914 και λίγο αργότερα, θα γνωρίσει τη γυναίκα της ζωής του κι επειδή οι γονείς της δεν τον ήθελαν, θα την κλέψει. Η Διαμαντίδου θα γεννηθεί στην Καστέλλα, όπου και μεγάλωσε, μέχρι να μετακομίσει η οικογένειά της στο Κολωνάκι. Ήταν εγγονή του μηχανικού Σπυρίδωνα Κριτσιλή, ο οποίος διατέλεσε πολλές φορές βουλευτής, ενώ στα παιδικά της χρόνια θα γνωρίσει τον Γιάννη Τσαρούχη, ο οποίος την φρόντιζε και τις μετέδωσε τις πρώτες καλλιτεχνικές αναζητήσεις. Σχολείο θα πάει στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, απ' την οποία θα αποκτήσει την αγάπη της για τα βιβλία και ιδιαίτερος για τον Ντοστογιέφσκι.

ΣΤΟ ΣΑΝΙΔΙ

Σε ένα αρκετά ελεύθερο περιβάλλον, θα αγαπήσει το θέατρο, αφού πρώτα δοκίμασε στο τραγούδι και στον χορό. Θα τελειώσει τη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και αμέσως μετά θα εμφανιστεί για πρώτη φορά στον Χορό της «Μήδειας» το 1942. Ο πρώτος σημαντικός ρόλος της θα είναι αυτός της Λαίδης Καρολίνας στο έργο του Τζέιμς Μπάρι «Δεν φταίει το αστέρι μας», σε σκηνοθεσία του Κάρολου Κουν. Μέχρι το 1950 θα συνεργαστεί με πολλούς θιάσους, ενώ ήταν και βασικό μέλος του Εθνικού Θεάτρου. Στο Εθνικό η Διαμαντίδου επανέρχεται το 1954 και παραμένει μέχρι το 1963. Εμφανίζεται σε πολλά έργα, ενώ ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τους ρόλους που ερμηνεύει ως κορυφαία στην «Εκάβη» του Ευριπίδη, στον «Γλάρο» του Τσέχωφ και στις «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη.

ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΛΙΝΑ, ΤΗΝ ΑΛΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΑΡΩ

Ήδη, όμως, είχε κάνει και τις πρώτες εμφανίσεις της στον κινηματογράφο, κάνοντας το ντεμπούτο της στα «Παιδιά της Αθήνας» το 1947. Θα παίξει, κυρίως δεύτερους ρόλους σε αρκετές ταινίες, μέχρι που θα έρθει η δεκαετία του '60 που θα την ωθήσουν σε μία αρκετά ενδιαφέρουσα διεθνή πορεία. Το 1960 θα παίξει δίπλα στην Μελίνα στο «Ποτέ την Κυριακή» του Τζούλι Ντασέν, ενώ την ίδια χρονιά θα εμφανιστεί και στην «Μανταλένα» του Ντίνου Δημόπουλου, στην καλύτερη ταινία της Αλίκης Βουγιουκλάκη. Τον επόμενο χρόνο θα κάνει τη μητέρα της «Εθνικής Σταρ» στην κομεντί «Η Αλίκη στο Ναυτικό», ενώ το 1963 θα πραγματοποιήσει μία θαυμάσια ερμηνεία στο δράμα «Τα Κόκκι-

να Φανάρια» του Βασίλη Γεωργιάδη, με την Τζένη Καρέζη, τον Γιώργο Φούντα και τον Δημήτρη Παπαμιχαήλ. Πάντα, σε δεύτερους ρόλους, θα παραδώσει μαθήματα ερμηνείας και στις απολαυστικές κομεντί «Γάμος αλά Ελληνικά» και «Η Δε Γυνή να Φοβείται τον Άντρα», στην πρώτη φτιάχνοντας ένα μοναδικό και αξέχαστο ζευγάρι περιέργων πεθερών με την Σμάρω Στεφανίδου και στη δεύτερη ως «κουμπαρομπεμπέκα» και ζιζάνιο ανάμεσα στον Γιώργο Κωνσταντίνου και την Μάρω Κοντού.

ΣΤΟ ΜΠΡΟΝΤΓΟΥΕΪ

Το 1965 εμφανίζεται στην κομεντί «No Mr Jonson» με παραγωγό τον Τζέιμς Πάρις και σκηνοθέτη της ταινίας τον Γρηγόρη Γρηγορίου, ενώ θα ταξιδέψει το 1967 στις ΗΠΑ, όπου παραμένει μέχρι το τέλος της δικτατορίας, εκφράζοντας και την απέχθειά της στο καθεστώς των συνταγματαρχών. «Στο Αμέρিকা», θα εξελίξει την υποκριτική της δεινότητα και με την αχώριστη φίλη της Μελίνα Μερκούρη θα πρωταγωνιστήσουν στο έργο του Ντασέν «Ίλια Ντάρλινγκ», στο θέατρο Μάρκ Χέλλιντζερ στο Μπρόντγουεϊ της Νέας Υόρκης. Μια θεατρική διασκευή της ταινίας «Ποτέ την Κυριακή» που αποτελεί σταθμό στην καριέρα της Δέσπως Διαμαντίδου. Σταθμός στην θεατρική της πορεία θεωρείται και ο ρόλος της στο «Καμπαρέ» όταν, αντικαθιστώντας την περίφημη Λότε Λένια, μεταμορφώνεται σε Φράου Φράιντερ.

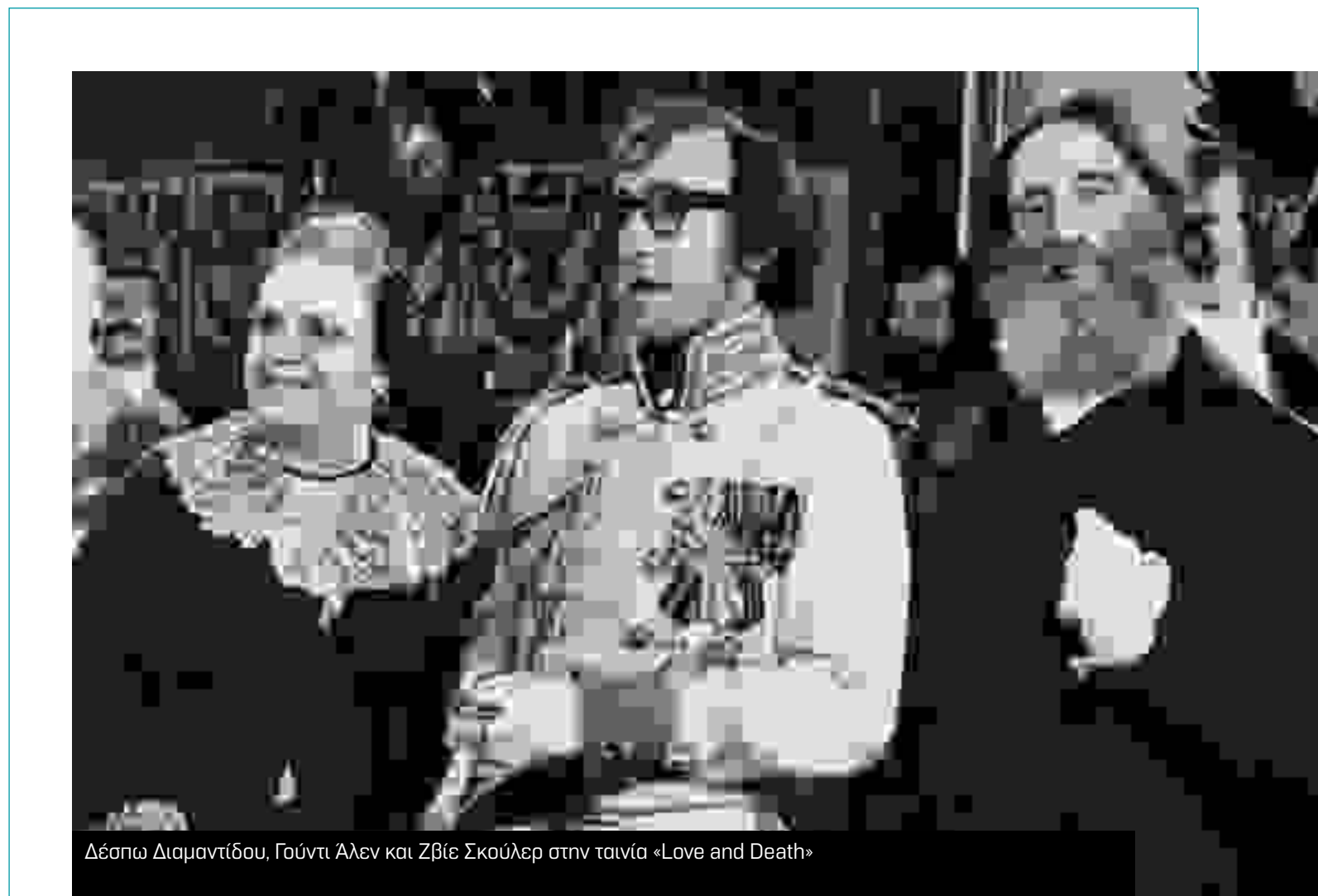
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Με την επιστροφή της στην Ελλάδα, θα στραφεί κυρίως στο θέατρο, ενώ ταυτόχρονα συμπαραστεκόταν στους πολιτικούς και όχι μόνο αγώνες της Μελίνας Μερκούρη. Τη δεκαετία του '80 θα βρεθεί στη Θεσσαλονίκη και στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, όπου θα επιβάλει τον Ανδρέα Βουτσινά. Θα τη σκηνοθετήσει, με ιδιαίτερα προχωρημένο, για την εποχή, τρόπο, καταγράφοντας δυο τεράστιες επιτυχίες την «Τρελή του Σαγιώ» και το «Χάρολντ και Μοντ».

ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΜΕΝΗ, ΠΑΘΙΑΣΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΗ

Στην προσωπική της ζωή δεν κάθισε φρόνιμη ποτέ. Χειραφετημένη από μικρή έζησε έντονα, έφτασε στα άκρα, αλλά απεχθανόταν τις μικροπρέπειες και τις αντιζηλίες. Αγαπούσε τους ανθρώπους και τους συναδέλφους της και δεν κρατούσε ποτέ κακίες.

Τη δεκαετία του '40 θα γνωρίσει, θα ερωτευθεί και θα παντρευτεί τον καταξιωμένο και αρχοντικό ηθοποιό αλλά και υπέ-

Δέσπω Διαμαντίδου, Γούντι Άλεν και Ζβίε Σκούλερ στην ταινία «Love and Death»

Η «μαμά» του Γούντι

Ο Γούντι Άλεν, βλέποντας στο θέατρο τη Διαμαντίδου, αντιλήφθηκε το φλογερό ταμπεραμέντο της στη σκηνή και θα την προσεγγίσει για να παίξει το ρόλο της μητέρας του στην ταινία «Ο Ειρηνοποιός», χωρίς να την περάσει από κάστινγκ. Ο διάσημος σκηνοθέτης είχε παρακολουθήσει όλες τις θεατρικές δουλειές της, η συνεργασία τους ήταν άσογη και παρέμειναν φίλοι.

ροχο άνθρωπο, Ανδρέα Φιλιππίδη, με τον οποίο και απέκτησαν έναν γιο, τον Μάριο. Οι δυο τους θα πάρουν την απόφαση να χωρίσουν το 1957, κρατώντας όμως φιλικές σχέσεις και τρέφοντας αμοιβαίο σεβασμό και εκτίμηση για πάντα.

«ΒΙΟΝ ΑΝΘΟΣΠΑΡΤΟΝ»

Το 1955 γνώρισε τον νεαρό ζεν πρεμιέ Δημήτρη Παπαμιχαήλ ως μαθητή στη Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Αν και ο Παπαμιχαήλ ήταν 18 χρόνια νεώτερός της θα υπάρξει μία αμοιβαία έλξη. Θα ερωτευτούν παράφορα, αλλά η σχέση τους θα δημιουργήσει αρκετό θόρυβο, στην τότε συντηρητική κοινωνία. Η Δέσπω Διαμαντίδου δεν ήταν η πολύ όμορφη γυναίκα, αλλά διέθετε μια σπάνια προσωπικότητα, έναν γοητευτικό χαρακτήρα, που κυριέυ-

τους πάντες δίπλα της. Στα επτά χρόνια που κράτησε ο δεσμός τους, η Διαμαντίδου υπήρξε μέντορας του νεαρού και φιλόδοξου ηθοποιού, ο οποίος δίπλα της απέφυγε τα λάθη, ενώ του μεταλαμπάδευσε και τις γνώσεις της. Ο Παπαμιχαήλ, καταγοιτευμένος από το ανήσυχο πνεύμα της, την έντονη προσωπικότητά της, θα ζήσει μαζί της έναν ιδιαίτερο έρωτα. Οι δυο τους θα βρεθούν μαζί στο σανίδι 13 φορές, ενώ το άδοξο τέλος της σχέσης τους θα έρθει με την ανακοίνωση του επικείμενου γάμου Παπαμιχαήλ-Βουγιουκλάκη, που θα διαβάσει η Διαμαντίδου στις εφημερίδες. Παρότι πληγώθηκε βαριά, θα αντιμετωπίσει το γεγονός με σοβαρότητα και διακριτικότητα, ενώ έστειλε και ανθοδέσμη με τις ευχές της για «βίον ανθόσπαρτον». Επίσης, δεν είναι τυχαίο ότι η Διαμαντίδου δεν κράτησε καμιά

κακία στο λαμπερό ζευγάρι, καθώς θα συνεργαστεί μαζί τους σε ταινίες και θεατρικά έργα.

Η Δέσπω Διαμαντίδου πέθανε σε ηλικία 87 χρόνων στην Αθήνα στις 18 Φεβρουαρίου 2004 και κηδεύτηκε στις 24 Φεβρουαρίου στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών. Οι λίγοι φίλοι της, από το θεατρικό σινάφι, που θα την συνοδεύσουν στην τελευταία κατοικία της, θα τιμήσουν την αγέρωχη προσωπικότητά της και το στίγμα που άφησε στην τέχνη της και στον πολιτισμό. Αντί στεφάνων είχε ζητήσει να δοθούν τα χρήματα στο Ίδρυμα της Μελίνας Μερκούρη. Την αγαπημένη φίλη της, που συνάντησε - εκεί ψηλά - μαζί με τον Τσαρούχη και τους άλλους σημαντικούς ανθρώπους των τεχνών και του πολιτισμού που είχε πάντα στην παρέα της.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Τέσσερις ταινίες για τα τέσσερα «Σκαθάρια»

Ο Τζον, ο Πολ, ο Τζωρτζ και ο Ρίνγκο θα είναι ο καθένας τους το θέμα μιας διαφορετικής κινηματογραφικής ταινίας.

Ο σκηνοθέτης Σαμ Μέντες σχεδιάζει να γυρίσει τέσσερις ξεχωριστές ταινίες, μία για κάθε μέλος των Beatles. Και είναι η πρώτη φορά, που δίνουν πλήρη δικαιώματα σε ένα κινηματογραφικό πρότζεκτ.

Η Sony Pictures ανακοίνωσε τη Δευτέρα μια συμφωνία που μπορεί να επισκιάσει όλες τις μουσικές βιογραφίες που έχουν προηγηθεί, με τις ιστορίες των Πολ ΜακΚάρτνεϊ, Τζον Λένον, Τζωρτζ Χάρισον και Ρίνγκο Σταρ να απλώνονται σε ένα κουαρτέτο ταινιών.

Ο ΜακΚάρτνεϊ, ο Σταρ και οι οικογένειες του Τζον Λένον και του Τζωρτζ Χάρισον έχουν υπογράψει για το έργο μέσω της Apple Corps του συγκροτήματος. Η Sony Music Publishing ελέγχει τα δικαιώματα της πλειοψηφίας των τραγουδιών των Beatles.

«Είναι τιμή μου που θα αφηγηθώ την ιστορία του μεγαλύτερου ροκ συγκροτήματος όλων των εποχών και είμαι ενθουσιασμένος που θα προκαλέσω την έννοια του τι συνιστά ένα ταξίδι στον κινηματογράφο», δήλωσε ο Μέντες σε ανακοίνωσή του.

«Σκοπεύουμε να είναι μια μοναδικά συναρπαστική και επική κινηματογραφική εμπειρία: τέσσερις ταινίες, ειπωμένες από τέσσερις διαφορετικές οπτικές γωνίες, οι οποίες αφηγούνται μια ενιαία ιστορία για το πιο διάσημο συγκρότημα όλων των εποχών», δήλωσε η παραγωγός Πίπα Χάρις. «Το να έχουμε την ευλογία των Beatles και της Apple Corps για να το κάνουμε αυτό είναι ένα τεράστιο προνόμιο».

Οι πιο διάσημες εξορμήσεις των Beatles στον κινηματογράφο έγιναν στα πρώτα τους χρόνια. Μεταξύ 1964 και 1970, εμφανίστηκαν σε πέντε ταινίες, μεταξύ των οποίων το «A Hard Day's Night» (1964) και το animation «Yellow Submarine» (1968). Έχουν, βέβαια, αποτελέσει αντικείμενο πολλών ντοκιμαντέρ, με πιο πρόσφατο το 2021 του Peter Jackson «The Beatles: Get Back».

Το 2023, οι Beatles επανενώθηκαν με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης στο τραγούδι «Now and Then». Η ηχογράφηση κατέστη δυνατή χάρη στην τεχνολογία που χρησιμοποίησε ο Τζάκσον στο «Get Back», και περιείχε ένα μουσικό βίντεο που γύρισε ο Νεοζηλανδός σκηνοθέτης.

Οι προσπάθειες δραματοποίησης της ιστο-

ρίας των Beatles ήταν πιο σποραδικές και λιγότερο εντυπωσιακές.

Μια βιογραφική ταινία του 1979, που γυρίστηκε όταν ο Lennon ήταν ακόμα ζωντανός, με τίτλο «Η γέννηση των Beatles», δημιουργήθηκε με σύμβουλο τον αρχικό ντράμερ των Beatles Πιτ Μπεστ.

Το 1994 το ανεξάρτητο δράμα «Backbeat» περιέγραψε τη σχέση του Lennon με τον Στιούαρτ Σατκλιφ πριν οι Beatles γίνουν διάσημοι. Στο «Nowhere Boy» (2009) πρωταγωνιστούσε ο Άαρον Τέιλορ-Τζόνσον ως έφηβος Lennon.

ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΩΝ

Αλλά την τελευταία δεκαετία, οι μουσικές βιογραφίες έχουν γίνει μεγάλη επιχείρηση. Επιτυχίες όπως το «Bohemian Rhapsody», το «Rocketman» και το «Elvis» έστειλαν τα στελέχη του Χόλιγουντ να κυνηγήσουν το επόμενο μπλοκμπάστερ του jukebox. Το Σαββατοκύριακο της Ημέρας των Προέδρων, το «Bob Marley: One Love», παραγωγή του Marley, ήταν η νούμερο ένα ταινία στις αίθουσες. Μια βιογραφική ταινία για τον Μάικλ Τζάκσον βρίσκεται στα σκαριά.

Η Sony Pictures ανακοίνωσε τη Δευτέρα μια συμφωνία που μπορεί να επισκιάσει όλες τις μουσικές βιογραφίες που έχουν προηγηθεί, με τις ιστορίες των Πολ ΜακΚάρτνεϊ, Τζον Λένον, Τζωρτζ Χάρισον και Ρίνγκο Σταρ να απλώνονται σε ένα κουαρτέτο ταινιών.

